Y. Ergündoğa
tarafından bağışlanmıştır
TÜSTAV

BAĞIMSIZ TÜRKİYE

Sayı: 36/350 Krş./Siyasi Gazete/ 21.11.1977

TÜRKİYE SOLUNUN DURUMU VE CEPHE

TÜSTAV

BAĞIMSIZ TÜRKİYE

Siyasi Gazete

Sahibi :
M. Lütfi KIYICI

Yazı İşleri Md. :
Süleyman ASLAN

Yönetim yeri
Ticarethane Sokak No: 12/7 A.
Cağaloğlu - İstanbul

Dizgi - Baskı :
MURAT MATBASI
Koll. Şrt.

Abone Şartları
Yurt içi - yıllık 120 lira 6 aylık 60 lira
Yurt dışı iki katıdır.

SON BASKI TARİHİ

19/11/1977

İÇİNDEKİLER

PARTİ VE CEPHE ÜZERİNE SOSYALİSTLERARASI 3

FORUM YAPILDI 5

İLKELERDE BİRLİK ŞARTTIR 8

FORUM'DAN DERSLER 12

YANLIŞ BİR TUTUM 14

CHE'yi ANIYORUZ 16

OKUYUCU MEKTUPLARI

ARKADAŞLAR,

Bağımsız Türkiye'yi okuyor ve okutuyoruz. Çevremizde kazanabileceğimizi umduğumuz arkadaşlarla konuları tartışıyoruz. Adım adım bir gelişme var. Bunu görüşlerimizi içeren broşür ve küçük kitapçıklarla desteklemek gerekli değil mi?

Ayrıca tartışma birlikleri her toplantıda hazır bulunacak ve görüşlerimizi dile getirecekti. Bu yolda bir gelişme var mı?

Tüm arkadaşlara selâm. Partinin bayrağı altında daha disiplinli ve kararlı olarak adım adım oportünizmi ve reformizmi geriletmek için ileri!

Bir Genç

Bağımsız Türkiye'yi çevremizde bulamıyoruz. Her sayıyı arkadaşlardan almak durumunda kalıyoruz. Bazen bir dergi bir kaç kişinin okumasından sonra elimize geçiyor. Kitapçılara gönderilmesi mümkün değil mi? Biz bazı kitapçılarla konuştuk adresleri aşağıda.

Bir Öğretmen

BASIN BİLDİRİSİ

Ekonomik ve siyasi bunalımın olabildiğine şiddetlendiği bir dönemde yaşıyoruz. Hakim sınıflar, zam, işsizlik, hayat pahalılığı gibi ekonomik baskı unsurları ile ve aynı zamanda faşist terör, yıldırma kampanyaları, ırkçı şövenist toplu katliamlar gibi siyasi baskı unsurlarını birleştirerek, derinleşen bunalımın yükünü halklarımız üzerine yüklemeye çalışmaktadırlar. Bu durum siyasi arenada sınıf çatışmasının şiddetlenmesi halklarımızın devrimci mücadelesinin yükselmesi şeklinde tezahür etmektedir.

Hakim sınıflar devleti, ordusu ve polisiyle örgütlü ama bir avuç, halklarımız örgütsüz, dağınık ama milyonlarca... Bu gün milyonların egemen çevrelere karşı mücadelesini örgütlendirmek sosyalistlerin çözümlemesi gereken acil bir görevdir. Halklarımızın devrimci mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olan gençlik ne durumdadır?

Bu gün gençlik, sosyalist hareketin dağınıklığının bir yansıması olarak, çeşitli siyasi grup ve grupçuklardan oluşan parçalanmış bir yapı arzetmektedir. Bu dağınıklık demokratik, platformda gençliğin örgütlendirilmesi ile giderilebileceği yerde, tepeden inme kendisine «demokratik kitle örgütüyüm» diyen ama aslında bir grup örgütlenmesinden öte gidemiyen sekter çalışma anlayışları ile daha da körüklenmiştir.

Bu gün İstanbul'da gençliğin merkezi demokratik bir kitle örgütü yoktur. Bu iddiada olanlar, mevcut durumları ile bir siyasi hareketin gençlik içerisindeki grup örgütlenmeleri başka bir şey değildirler. Biz bu toplantıyı tertipleyen siyasetlerin gençlik yetkilileri olarak; İstanbul'da yüksek öğrenim gençliğinin anti-emperyalist, anti-faşist ve anti-şövenist ilkeler etrafında tek merkezi demokratik kitle örgütünün yaratılmasının azim ve inancı içerisindeyiz.

Bu toplantı böyle bir örgütlenmenin, sadece bir adımı olarak değerlendirilmelidir.

YAŞASIN GENÇLİĞİN ANTİ-EMPERYALİST, ANTİ-FAŞİST ve ANTİ-ŞOVENİST BİRLİĞİ

İLKELERDE SAVAŞ, DEVRİMCİ KARDEŞLİK

DHK, KURTULUŞ SOSYALİST DERGİSİ, TEP Gençlik Bürosu, VP Gençlik Temsilciliği, SGB.

BAŞYAZI

Parti ve Cephe Uzerine

Bundan kısa bir süre önce kentin duvarları «UDC» yazısıyla doluydu. O zamanki DİSK sözcüleri, «Politika» gazetesi «UDC» diyorlardı başka şey söyleyemiyorlardı. Biz, bir fraksiyon hareketi olarak kalmamak, Türkiye sosyalist hareketinin tüm etkin kesimlerinin ön ayak olmasını sağlamak, en geniş emekçi yığınları kapsayacak biçimde örgütlenmek ve ulusal, demokratik hedeflere yönelik olmak şartıyla Ulusal Demokratik Cephe önerisini olumlu karşıladık. Bizim özlemimiz, toplumun tüm anti-emperyalist ve anti-faşist güçlerin sosyalistlerin önderliğinde bir cephe çatısı altında birleştirmekti. Bugün de çalışmalarımız bu doğrultudadır. Onun için daha başından fraksiyon dayatmalarına, olup-bittiler yaratma tutumlarına karşı çıktık. Bunlar, demokratik güçlerin cepheleşme davasını çıkmaza sürüklemek olurdu. Nitekim kısa bir süre için de olsa öyle oldu.

Bugün kentin duvarlarına «UDC» yazanlar, sanki emekçi halkımızın anti-emperyaylist ve anti-faşist cepheleşme davası olmuş bitmiş gibi kendi yazılarını başka afişlerle örtüyorlar. Dünkü «UDC» savunucusu sendika liderleri, «Politika» gazetesi bu konuda sus-pus olmuşlardır. Oysa demokratik cepheleşme sorunu her zamankinden daha büyük bir ivedilikle karşımıza dikilen ve mutlaka çözümlenmesi gereken bir sorundur.

Söz konusu çevreler niçin bu en acil davayı bırakıverdiler? Bu, ancak, bu çevrenin, politik çizgisini saptarken toplumun gerçeklerinden, işçi sınıfının ve öteki demokratik güçlerin özlemlerinden esinlenmemeleri ve şablonu bir tutumla dıştan esen rüzgarlara göre rota çizmeleri ile açıklanabilir. Öyle anlaşılıyor ki gittikçe sağa kayan ve egemen güçlerin isteğine uygun olarak AP ile koalisyona yaklaşmakta olan CHP yönetiminin «UDC» konusunda olumsuz tutum benimsemesinden ve DİSK çatısı altında bilinen gelişmelerden sonra «UDC» yi ileri süren fraksiyonun kulağı bükülmüştür. Bunlar, büyük bir pişkinlikle, sanki cepheleşme konusunda mangalda kül bırakmıyanlar kendileri değilmiş gibi, bu konuda tam bir sessizlik durumuna girmişlerdir. Burada da bir büyük ülkenin dış politikasının çıkarlarını, o büyük ülke sosyalist olsa dahi, Türkiye devriminin çıkarlarının önüne getirmenin bizi çok olumsuz sonuçlara götürdüğünü görüyoruz.

Yanlış anlaşılmasın; biz Sovyetler Birliğinin dış politikasının tüm dünyada ulusal kurtuluş hareketleriyle, tüm dünya devrimci işçi sınıfı hareketinin çıkarlarıyla, genellikle paralellik taşıdığı görüşündeyiz. Küba içinde bu böyledir. Vietnam için de böyle, Türkiye için de böyle. Ve elbette ki Türkiye proleter devrimci hareketi dünyadaki güçler dengesini değerlendirirken bu gerçeği gözönünde tutmak zorundadır. Ama bu başka şeydir, Türkiye işçi sınıfına dışardan örgüt, yöneticisi kadro, hatta lider dayatmağa kalkışmak başka şey. Bu yoldaki girişimlerin fiyaskoyla sonuçlanacağı bilinmelidir. Proleter enternasyonalizmi herşeyden önce ayrı ayrı ülkelerin işçi sınıfı hareketleri arasında karşılıklı saygıyı gerektirir. Bu dıştan dayatmaların karşılıklı saygıya, dolayısıyla proleter enternasyonalizmine ters düştüğü açıktır.

Buraya Lenin'den uzunca bir aktarma alacağız. Lenin, (1908'de) Rusya solunun bölünmüşlüğüne işaret ediyor ve ayrı ayrı sol partiler içinde hangisinin işçi sınıfının partisi olduğu sorusunun uluslararası kongrelerin kararlarıyla değil, bu partiler arasındaki mücadelenin sonucuyla çözümleneceğini belirtiyor. Şöyle diyor Lenin:

«Plehanov'un onbir partiden söz edişi de bir o kadar saçmadır. Önce Rusya, çeşitli sosyalist partilerin var olduğu tek ülke değildir. İkinci olarak, Rusya'da önem taşıyan yalnız iki rakip sosyalist parti vardır: Sosyal-Demokrat Parti (RSDİP) ve Sosyalist Devrimci Parti (S-R). Bir ülkenin bütün partilerini bir araya koymak oldukça gülünçtür. Üçüncü olarak, gerçekten sosyalist olan partileri birleştirmek çok özel bir sorundur; Plahanov bunu işin içine sokarak sorunu karmakarışık etmektedir. Her yerde her zaman sendikaların işçilerin partisiyle bağlaşmasını desteklemeliyiz, ancak belli bir ülkede, belli bir ulus içinde, hangi partinin gerçekten sosyalist olduğu ve işçi sınıfının partisi olduğu sorunu özel bir sorundur ve uluslararası kongrelerin kararlarıyla değil, ulusal partiler arasındaki mücadelenin sonucu ile çözümlenir.» ("Sendika Tarafsızlığı" başlıklı yazıdan. 1908) Tüm Eserleri İng. Baskı. Cilt 13 s. 460 469.

(Türkçe çevirisi için bak: «Sendikalar Üzerine» Karl Marks-Frederik Engels-V. Lenin. Bilim Yayınları, s. 289).

Görüldüğü gibi burada Lenin'in bağrı yanıktır.. Uluslararası kongrelerde, 1908 koşullarında, Plahonov gibiler ağır basabilmekte bir bakıma icazet alabilmektedir. Ama tarih pek kısa bir süre içinde Rusya işçi sınıfının gerçek partisinin hangi parti olduğunu en büyük bir açıklıkla gösterdi. Bugünün koşullarında Türkiye'de çeşitli sol örgütlenme, gruplaşmalar içinde hangisinin Türkiye işçi sınıfının gerçek partisi olduğunu da belirleyecek olan uluslararası alanda alınan icazet değil, Türkiye toprağına ayak basanların mücadelesidir. Bu her yerde böyle oldu, Türkiye'de de böyle olacak.

Biz CHP yönetiminin tutumu olumsuzdur diye anti-emperyalist ve anti-faşist cephe sorununu kulak ardı edemeyiz. Emperyalizm işbirlikçilerinin faşizan cephesi bir gerçek olarak karşımıza dikilmiş bulunuyor. Birinci ve İkinci MC iktidarları bunun siyasal üstyapıda ifadesidir. Sınıf düşmanının cephesine karşı demokratik güçlerin cephesi olarak dikilmek zorundayız. Bu cephenin bir an önce gerçekleşmesine ön ayak olmak sosyalistlerin görevidir. Niçin sosyalistlerin? Çünkü en tutarlı anti-faşistler onlardır. Çünkü en tutarlı anti-emperyalistler onlardır. Çünkü en tutarlı demokrasi savunucuları onlardır. Sosyalist hareket önayak olmadıkça Türkiye'de cephe kurulamaz.

Söylentilere göre Ecevit, Kemal Türkler ile UDC konusunu tartışırken «Cephe kurulacaksa onu da biz kurarız» demiş. Solunda güçlü bir sosyalist hareket tarihsel gelişmeyi etkilemedikçe CHP, sınıfsal niteliği gereği, demokratik cepheleşmeye asla yanaşmaz. Bu partinin yapacağı şey, bugün olduğu gibi, gittikçe sağa kaymak ve AP ile koalisyona gitmektir. Besbelli ki adına layık bir demokratik cephe yalnızca sosyalistlerden, yalnızca işçi sınıfın en belirli kesiminden, yalnızca yoksul köylülüğün bilinçli kesiminden oluşamaz Türkiye koşullarında bir anti-emperyalist ve anti-faşist cephe tüm işçi sınıfını, tüm köylülüğü, tüm kent küçük burjuvazisini çatısı altında birleştirebilmelidir. Ama bu böyle olsa da belirleyici rol işçi sınıfının en bilinçli kesiminin temsilcisi olan sosyalist harekete düşüyor.

Peki sosyalist hareket bugünkü bölünmüşlüğü ile bu belirleyici rolü oynayabilir mi? Oynamaz. Burada demokratik cepheleşmeye ön ayak olabilmek için ve Türkiye'de tüm ulusal ve demokratik güçleri emperyalizme karşı, faşizme karşı seferber edebilmek için işçi sınıfının öncü birliği niteliğinde güçlü bir sosyalist partinin tarih sahnesinde yerini alması şarttır. O halde sosyalist hareketin birliği, bu hareketin işçi sınıfı içinde kök salması, yoksul köylülük katmanlarıyla güçlü bağlar oluşturması sorunu cephe sorunu ile iç içedir. Parti ile cephe arasında bir diyalektik iç içelik var. Bu iki sorunu zaman bakımından sıraya koyamayız. Demokratik güçleri emperyalizme ve faşizme karşı yığınsal eyleme yöneltmede ne kadar başarılı olursak partinin kuruluşunda o ölçüde başarı sağlarız. Sosyalist hareket içinde sağlam ne varsa onların örgütsel birliğini gerçekleştirmede ne ölçüde başarılı olursak yığınları anti-faşist ve anti-emperyalist eyleme yöneltmede o ölçüde başarılı oluruz.

Biz işçi sınıfının öncü birliği niteliğinde ve Türkiye'deki devrimci potansiyeli seferber edebilen güçlü sosyalist partinin kurulması işinin önümüzdeki görev olduğunu söylüyoruz. Bu TEP'in inkarı mıdır? Hayır! TEP, bu doğrultuda bir çalışmayı temsil eder. TEP elli yılı aşkın bir tarihi olan sosyalist hareketimizin içinde sağlam ne varsa onun mirasçısı olma, bu hareketi sürdürme, tüm insanlığın emrinde bir hazine olan bilimsel sosyalizmi Türkiye gerçeklerine yaratıcı ve bağımsız bir tutumla uygulama çabasında olan bir partidir: O kadar. TEP hiçbir zaman bugünün koşullarında, Türkiye solunun bu bölünmüş durumunda, sosyalistliği tekelinde tuttuğunu iddia etmemiştir. Tüm devrimci potansiyeli harekete geçirebilecek olan işçi sınıfı partisi, Lenin'in dediği gibi, önümüzdeki mücadeleler sonucunda oluşacaktır. Ve bu partide TEP'li olsun olmasın sınıf savaşı sınavında başarılı olan tüm sosyalistlerin yeri vardır.

Öteki «sosyalist» partilerin bu konudaki tutumu bizimkinden değişik: Onlar sosyalizm konusunda iddiacı, tekelci bir tutum benimsiyorlar. Bizim tutumumuz aşırı alçak gönüllülük olmuyor mu? Hayır, tam tersine. Burada asıl iddiacı olan biziz. Biz, Türkiye'de tüm devrimci potansiyeli harekete geçirebilen ve tarihsel gelişmeyi belirleyen büyük, güçlü bir sosyalist partiden gayrisini kendimize yakıştırmıyoruz. Tüm çalışmalarımız bu doğrultuda olacaktır.

Onun için biz bu aşamada, sosyalist hareketin ayrı ayrı kesimleri arasında diyalogun ve bu diyalogdan doğacak olan eylem birliğinin gerçekleşmesi için elimizden geleni yapıyoruz ve yapacağız. Bu tutumumuz, kendi gücümüze güvenin bir ifadesidir. Eylem birliği ilk adımdır. Bunu ilke birliği izleyecek ve sonunda Türkiye sosyalist hareketi içinde sağlam ne varsa tek siyasal örgüt çatısı altında birleşecektir. En geniş anlamıyla anti-emperyalist, anti-faşist cephe sorununun çözümlenmesi sosyalist hareketin birlik doğrultusunda yol almasına bağlıdır.

TÜRKİYE SOLUNUN DURUMU VE CEPHE

Sosyalistlerarası Forum Yapıldı

FORUM'DA TÜM KONUŞMACILAR, DİYALOG ORTAMININ KURULMASI İSTEĞİNİ VURGULADILAR

Türkiye Emekçi Partisi ve Vatan Partisi'nin ortaklaşa düzenledikleri SOSYALİSTLERARASI FORUM, 13 Kasım 1977 pazar günü İstanbul'da Tepebaşı Gazinosunda yapıldı. «Türkiye Solunun Durumu ve Cephe» konusundaki Foruma çeşitli siyasal eğilimlerden konuşmacılar katıldı ve konuyu binlerce sosyalistin önünde tartıştı.

Forum'un afişlemesine ve bildiri dağıtımına çıkarılan engellemelerden sonra pazar günü toplantı salonunun çevresinde bugüne kadar pek rastlanmayan olağanüstü güvenlik tedbirleri alınmıştı. Toplum polisi ve siyasî polis yüz metre ara ile toplantıya gelenlerin üzerlerini defalarca arıyor, jandarma birlikleri toplantı başında ve sonunda silahlarını gelenlere doğru yöneltiyordu. Belli ki, bu denli sıkı güvenlik önlemleri ile toplantıyı izlemek isteyen sosyalist sempatizanlardan belli bir korku ve yılgınlık havası yaratılmak istenmişti. Egemen çevreler için cephe sorununu tartışmak bile ürkütücüydü.

Toplantı tam bir disiplin içinde geçti. TEP ve VP görevlileri, büyük bir sosyalist dinleyici topluluğunun katıldığı ve yemek arası dahil 5,5 saat kadar süren bu toplantının hiçbir noktasında herhangi bir disiplinsiz olay ile karşılaşmadılar. Konuşmalar büyük bir ciddiyet ve ilgi ile dinlendi.

Forum TEP Genel Sekreteri Şaban Ormanlar'ın açış konuşması ile başladı:

«Arkadaşlar, Kardeşler,

Sosyalistlerarası Forum'a hoşgeldiniz. Toplantının hazırlayıcısı olan TEP ve VP adına hepinizi saygıyla selamlarım.

Egemen sınıfların yoğunlaşan baskıları şimdi bütün çıplaklığıyla halkımız üzerinde uygulanıyor. Ülkemizi saran ekonomik ve politik bunalım yaratıcıları, emperyalistler ve yerli ortakları, aşırı kâr ve vurgun hırsıyla durmadan sardırıyorlar. İşsizliğe, pahalılığa, siyasî baskılara karşı direnen insanlarımız, emekçi halkımız, acımasızca katlediliyor. Faşizme karşı döğüşen emekçi kitlelerin örgütleri kapatılıyor. İşçi sınıfımızın, köylümüzün hak arayışları zorbalıkla önleniyor. İşçi sınıfı yolundaki gençliğimiz her gün alkanlar içinde yerlere seriliyor. Daha yoğun bir sömürü ve talan için emperyalistlerle yerli ortaklarının tezgâhladıkları bu saldırılar tam bir «gerici güçler cephesi» olarak yürütülüyor.

Buna karşı, «bağımsızlık ve demokrasi cephesi» olarak halkımızın en büyük çoğunluğu ile karşılarına dikilmek, mutlaka bir cephe olarak dikilmek gerek.

Hepimiz, tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de bu görevin, başta bizlere, sosyalistlere düştüğünü biliyoruz. Ancak sosyalistler, bu görevi hakkıyla yerine getirebilir. Oysa biz bugünkü durumda bu görevi yerine getiremeyiz, bu açık. Bu dağınıklık ortamında, siyasal örgütlenmenin bu düzeyinde, bu görev yerine getirilemez. Bunu biliyoruz. Toparlanmak gerek.

Bu yüzden, son zamanlarda, istisnasız tüm

sosyalist partiler, gruplar ve yayın organları cephe sorununu her zamankinden daha çok tartışıyorlar. Cephe sorunu ile sosyalist örgütsel birlik sorununun içiçeliği ortadadır. Örgütsel birlik sorununun bir solukta çözümlenemiyeceğini biliyoruz. Cephe sorunu da bu günden yarına çözülemez.

Ama, cephe sorunun bu kadar güncelleştiği bir dönemde bu konuyu artık gazete ve dergi sayfalarına bırakamayız. Bu konuyu demokratik kitle örgütlerinin insiyatifine de bırakamaz. Yığınlar olmadan sınıflar arası güç birliği olmaz. Cephe sınıflar arası güç birliğidir. Sınıfları temsil eden siyasal örgütler arasındaki güç birliğidir. Yığın örgütleri cepheyi yönlendiremez. Ama onun içinde yer alırlar. Cephe onlarsız olmaz. Bu açık. Antiemperyalist, antifaşist cephe farklı sınıfları temsil eden siyasal örgütler arasında kurulabilir ve yönlendirilebilir.

İşçlerin ve tüm emekçi sınıfların bağımsızlık ve demokrasi cephesi kurulanadek bekliyecek miyiz? Hayat beklemez. Dün kırk kadar kuruluşun biraraya gelerek İstanbul'da yapmak istedikleri bir protesto eyleminin hazırlık toplantısında bulunan arkadaşlar açıkça gördüler: Devrimci sendika temsilcileri bir yana, Türk-İş'li sendikacılar dahi ilerici ve sosyalist partilerden bir ortak davranış bekliyorlar. Bugün Türkiye'de bu eğilim yaygınlaşıyor.

Bu ortamda, «Türk Solunun Durumu ve Cephe» ile ilgili sorunları açıklığa kavuşturmak için sosyalist örgütleri, grupları ya da onları temsil eden yayın organlarını biraraya toplamayı bir görev bildik. Ve istedik ki bu ilk toplantı, sosyalistlerin huzurunda açık olarak yapılsın. Kuşkusuz bu sorun, bir açık toplantının sınırlarını çok aşar. Ama en genel çizgileriyle bir değerlendirme ve ortak noktaların öne çıkarılması burada mümkündür. En önemlisi bu toplantıdan sürekli ve düzenli bir diyalog ortamına geçebilmektir. Toplantanın bu konudaki girişimlere hız kazandıracağına inanıyoruz ve bu günkü tartışmaların pratiğe ışık tutmasını diliyoruz.

Sosyalistler Arası Forum'a konuşmacı ve dinleyici olarak katılan bütün arkadaşlara teşekkür ederiz.»

Açış konuşmasından sonra VP Genel Sekreteri Feridun Şakar, kısaca forum'un hazırlık çalışmalarının, çağrılı olan kuruluşlarla yapılan yazışma ve görüşmeleri anlattı. Sosyalist siyasal örgütler ya da siyasal çizgileri temsil eden yayın organları sözcüleri forum'a çağrılmış, bunlardan bir bölümü, çeşitli nedenlerle katılmamıştı. Bu siyasal eğilimlerin bir bölümü kesin olarak katılmayacaklarını açıklamışlar, bir bölümü katılmalarını daha yakın gördükleri grupların katılmalarına bağlamışlar, bazısı katılmada tereddüt göstermiş, bir bölümü ise Forum'un hazırlık çalışmalarında yeteri kadar diyaloğ kurulmadığından toplantının amaç ve kapsamı hakkındaki bilgilenme yetersizliğinden katılamadığı anlaşılmıştır.

Böylece Forum'a VP ve TEP örgütleri dışında «Kurtuluş Sosyalist Dergi», «Emeğin Birliği», «Devrimci Derleniş», ve «Rızgari» dergilerinin sözcüleri katıldı. Alfabetik sırayla yapılan konuşmaların birinci turu 30, ikinci turu da 15 dakika ile sınırlandırılmıştı.

İlk konuşmayı (Devrimci Derlenlş) dergisi adına yapan Nurullah Angut, Türkiye'de günümüzde grup partileri ile grup anarşisinin hüküm sürdüğü öne sürdü. Ve emperyalizmle gericiliğe karşı savaşımın çete mücadelesi ile yapılamayacağını, tek partiye gitmenin şart olduğunu söyledi. Konuşmacıya göre bu, «Zinciri sürükleyici ana halka»dır. «Proleterye partisi kurulmadan cephe kurulamaz. Somut önerimiz önce merkezi devrimci derleniş komitelerinin kurulmasıdır. Bu komiteler aracılığı ile teorik savaş verilecek, hareket işçileşip köylüleştirilecektir. Ve tolerans içinde birlikte çalışma olanakları yaratılacaktır.»

«Emeğin Birliği» dergisinden Ahmet Bingöl, ancak işçi sınıfının bağımsız çizgisini yürüten bir partinin cepheyi oluşturabileceğini, bugün sosyalist grupların hemen hepsinin bağımsız bir sosyalist siyasal çizgi izlemediğini, gruplar arası diplomasi ile cephenin kurulamayacağını söylemiş, bağımsız siyasî çizgi için tartışılmasını istemiştir. Bingöl'e göre «Sosyal demokrasi ile ittifak CHP ile değil, sosyal demokrat işçilerle olacaktır. İşçi sınıfının burjuvazinin kuyruğuna takamayız.» Konuşmacı masa başlarında değil, hayatın pratiği içinde mücadele ile proleterya partisini yaratmayı önermiş, fakat açılan platformun sürdürülmesinden yana olduğunuda vurgulamıştır.

«Kurtuluş Sosyalist Dergiden, İrfan Cüre, özetle proleterya hareketinin birliğinin marksit-leninist bir proğram ile oluşabileceğinin, önce proleterya hareketinin birliğini sağlamak gerektiğini bu yolda da ideolojik birliği pratik temel üzerinde oluşturmak üzere faşizm tehlikesine karşı birlikte ve ilkeli davranmak gerektiğini, UDC'nin 50 yıllık CHP kuyrukçuluğu geleneğinin sürdürülmesi olduğunu söyledi. Konuşmacıya göre «Tek yol ideolojik mücadelenin pratik içinde yürütülmesidir.» Sosyalist saflarda birlik ve proleterya partisinin yaratılması buradan geçecektir. Cepheye giden yol budur. Ama faşizme karşı ortak eylemde sosyalist gruplar arasında dayanışma gereklidir.

«Rızgari» Dergisi temsilcisi konuşmasını ulusal sorun ile cephe sorunun ilişkileri üzerinde yoğunlaştırdı ve anti-faşist hareketin ancak Kürt halkı üzerinde yapılan baskılara karşı çıkma halinde gerçek boyutuna ulaşacağını söyledi.

TEP adına konuşan Genel Başkan Mihri Belli, önce Forum'un hazırlık çalışmalarına ait ilkelerden ve bazı yetersizliklerden söz etti, UDC kampanyası sırasında yapılan olup bitti-ler ortada iken bazı grupların forum'a çağrılmayışını doğru bulmadığını söyledi.

TEP Genel Başkanı Mihri Belli, cephenin değişik sınıf ve tabakalar arasında, onları gerçekten temsil eden siyasal örgütler arasında yapılabileceğini, bağımsızlık ve demokrasi cephesinin en tutarlı savunucuları olarak sosyalistlerin henüz işçi sınıfı ve yoksul köylülüğü güçlü bir biçimde temsil eden, proleter devrimci örgütten yoksun olduğunu belirtti. Belli, cephe sorunu ile parti sorununun iç içe olduğunu ve bugün işçi sınıfının öncü birliği niteliğinde Türkiye'deki tüm sosyalist potansiyeli seferber edebilecek nitelikte bir partinin kurulması işinin önümüzdeki görev olduğunu söyledi. Konuşmacı diyalektik bir iç içelik durumunda bulunan parti ve cephe sorunlarının çözümlenmesinin devrimci eylemden geçtiğini belirterek sosyalist gruplar arasında sürekli diyalogun kurulmasının ilk iş olduğunu söyledi ve irtibat komitesinin kurulmasını önerdi.

Son konuşmayı Vatan Partisi Genel Başkanı Mehmet Özler yaptı. Özler konuşmasına derinleşmekte olan ekonomik ve siyasal bunalımın tahlili ile başladı, azgınlaşan gericilik cephesinin her alanda halkımıza, örgütlenmiş işçi ve emekçilere karşı saldırdığını, buna karşı durabilmek ve en kısa zamanda geniş bir halk cephesi oluşturabilmek için ilk basamak olarak, önce çeşitli sosyalist örgütlerin «Ortak Kurmay Merkezleri» kurarak koordineli hareket etmeleri gerektiğini, bunun sonradan daha geniş bir biçimde işçi sınıfının müttefiki olan diğer sınıf ve tabakaları temsil eden diğer partileri için alacağını söylemiştir.

Kısa bir aradan sonra yapılan ikinci tur konuşmalarda karşılıklı değerlendirme ve eleştiriler ele alındı. Ve hemen tüm konuşmacılar, gruplararası diyaloğun sürdürülmesi ortamını savundular.

TKP'nin TARİHSEL KONUMU

•

DEVRİMCİ HAREKETİN ELEŞTİRİSİ

(1961 - 1971)

MİHRİ BELLİ

EMEKÇİ YAYINLARI

Fiatı : 20 TL.

Adres : Ticarethane Sokak No: 12/7 - A

Sultanahmet/İST.

Ilkelerde Birlik Şarttır

1960'larda sağ oportünizm Milli Demokratik Devrim stratejisini reddederken şöyle diyordu: «Burjuvazi demokratik devrim yapar, proletarya ise Sosyalist Devrim yapar. Biz proletarya örgütü olduğumuza göre Sosyalist Devrim yapacağız, zaten burjuvazi iyi kötü bir demokratik devrim yapmıştır. Bunun kanıtları ortadadır. Türkiye'de çok partili düzen var, seçimler yapılıyor, parlamento var» vb. vb...

Oportünistlerin bu iddiası feodal ilişkilerin hâlâ yaygın bulunduğu emperyalizmin sömürü alanı bir ülkenin gerçeklerine ters düşmekten başka bilimsel sosyalizmin devrim anlayışının da, emperyalizm çağında devrimde hegemonya sorununda bilimsel sosyalist tutumun da inkarıdır. Feodal ilişkilerin hâlâ yaygın bulunduğu bir toplumda demokratik devrimin görevlerini yerine getirmek hâlâ önümüzdeki bir iştir. Ve bu çağda burjuvazi devrimci barutunu çoktan tükettiğine göre, devrimin hem milli demokratik hem sosyalist aşamasında önderliğin işçi sınıfında olması zorunludur. Bu önderlik gerçekleştirilmedikçe demokratik devrimin belli başlı görevlerinin yerine getirilmesi ve sosyalist kuruluş aşamasına varılması olanaksızdır.

1960'larda biz bu gerçeği, hiç bir yanlış anlamaya meydan vermeyecek biçimde defalarca belirttik. Ama buna karşın eski TİP yöneticilerinin yukarıda özetlenen demagojilerine engel olamadık. Onlara göre demokratik devrimi öneren dolayısıyla burjuvazinin ya da küçük burjuvazinin hegomonyasını önermekte idi.

Geçen pazar günü toplanan «Sosyalistlerarası Forum» da konuşmacılardan birinin bu eski teraneyi tekrarlaması ve 12 Marttan önce bizim asker-sivil aydın zümre önderliğinde gerçekleştirilecek olan bir milli demokratik devrim öngördüğümüzü ve bu devrim tamamlandıktan sonra proletarya önderliğinde bir Sosyalist Devrim yapılacağını güya söylediğimizi iddia etmesi, ve aynı konuşmacının bugün artık görüşümüzü düzelttiğimizi ve devrimin tüm aşamalarında işçi sınıfı hegemonyasını savunur duruma gelmemizin kendisini sevindirdiğini söylemesi gerçeğin tahrifinden başka şey değildir. Konuşmacıyı sevindirecek bir durum yoktur. Eğer sevinecekse bizim Milli Demokratik Devrim stratejimizi oportünistlerden değil kendimizin kaleme aldığımız yazılardan öğrensin ve bugün savunduğumuz doğru çizgiyi ta başından beri savuna geldiğimiz için sevinç duysun.

Burada konuşmacı sanırız şahısları karıştırıyor. Itiraf edelim ki proleter devrimci hareketin teorik organı olan Aydınlık Sosyalist Dergi sayfalarında devrimde hegemonya konusunda yanlış görüşleri, öncülüğü küçük burjuva radikallerine peşkeş çeken görüşleri savunan bir-iki yazı çıkmıştır. Bu yazılar sonradan ÇKP çizgisinin şablonculları olacak olan Doğu Perinçek ve arkadaşları tarafından kaleme alındı ve bizim yeteri kadar uyanık davranmadığımızdan Aydınlık Sosyalist Derneğin 1969 sonunda çıkan bir-iki sayısında basılabildi. Biz geç uyandık ama tepkimiz kesin oldu. Emperyalizm çağında devrimde hegemonya konusunda bilimsel sosyalizmin temel ilkelerine ters düşen görüşlere saflarımızda yer veremezdik. PDA'cı grubun bizden ayrılması bu vesileyle oldu. Burada olan şey proletaryanın devrimde hegemonyasını bağnazlıkla savunan proleter devrimci hareketin sözcülerinin hegemonyayı küçük burjuva radikallerine peşkeş çeken yeni oportünist grubu saf dışı etmeleriydi.

Aşağıda tam metin olarak sunduğumuz «Ilkelerde Birlik Şarttır» başlıklı yazı Mihri Belli arkadaş tarafından kaleme alınmıştır. Yazı Aydınlık Sosyalist Derginin Ocak 1970 tarihli 15. sayısında yayımlandı. Aynı yazı Belli'nin «Yazılar, 1965-1970» adlı kitabına da alınmıştır. Bu yazıda bizim Milli Demokratik Devrimde hegemonya konusundaki görüşümüz açıkca belirtilmektedir.

EMPERYALİZM—işbirlikçi sermaye—feodal mütegallibe üçlü ortaklığının tahakkümü ve sömürü düzeni her yanından çatırdamaktadır.

Çöküşün başlıca belirtilerini şöyle özetleyebiliriz:

Emperyalist dünya sistemi içinde sömürülen bir bağımlı ülke ekonomisinde bile olağan sayılamayacak ölçüde büyüyen ve büyümesinin önlenmesi imkânsız gözüken üretim ile tüketim dengesizliği, dış ticaret açığı, hızlanan enflasyon gidişi, fiyat zamlarının birbirini izlemesi, sömürülen yığınlarla sömürenler arasındaki uçurumun büsbütün derinleşmesi ve bunların sonucu olarak, emekçilerin direnmesinin yoğunlaşması...

Bağımlı ekonominin siyasî üstyapısı olan Filipin demokrasiciliğinin artık eskisi gibi işleyemez hale gelmesi, iktidar—parlemanter muhalefet çatışması görünüşünün devam ettirilememesi ve işbirlikçi sermaye—feodal mütegallibe ortaklığının temsilcisi durumunda olan, gerici parlemanterizmin kurucuları durumundaki partilerin tek bir karşı-devrim cephesinde yer tutmaları, Filipin demokrasiciliği düzeninde ulusal güçlerin hiç birinin, ne proletaryanın ne küçük burjuvazinin kendi öz siyasî örgütüyle politika alanında yer almasının imkânsız olduğunun gittikçe daha iyi daha açık seçik anlaşılması...

Aydın zümre ile parlemanter iktidar arasındaki kopukluğun gözle görülür hale gelmesi, Yargıtay yürüyüşü gibi, TÖS boykotu gibi, aydınların tarihimizde eşi görülmemiş direnme hareketlerinin birbirini izlemesi...

İşbirlikçi iktidarın, bir hukuk devleti iktidar dış görünümünü muhafaza edememesi, parlemanter muhalefetin de açık ya da üstü örtülü desteği ile, emrindeki baskı kuvvetleriyle doğrudan doğruya, ya da silâhlanmaya teşvik ettiği gerici gruplardan yararlanarak faşist teröre başvurması Kanlı Pazarları, Konya, Kayseri, Tunceli vb. irtica hareketlerini tezgâhlaması, devrimci öğrenci avları, köylü hareketlerini kanla bastırmaya yönelmesi...

Kısaca, çöküşen belirtilerin toplumsal hayatımızın bütün alanlarında açık seçik bir hal alması...

Bu şartlarda, böyle bir ortamda, Türkiye'nin meselelerine çözüm getirebilecek bir sosyalist emekçi partisinin varlığı, bilimsel sosyalizmi kendine eylem kılavuzu edinen doğru rotayı saptayıp izleyebilen, saflarında işbirliğini, dayanışmayı ve disiplini gerçekleştirebilen bir emekçiler partisinin varlığı çok şeyi değiştirir Türkiye'de.

Ama böyle bir parti henüz yoktur ve henüz onu gerçekleştirme uğruna yürütülen mücadelenin içindeyiz. Ve şu anda proleter devrimci hareket, kendi siyasî örgütünden yoksun olarak, (yani bir bakıma eli kolu bağlı olarak) mücadelesini verme durumundadır.

Proleter devrimci partimiz yoktur; ve dolayısıyla o partinin saflarımızda sağlıyabileceği tam anlamıyla ilke birliği ve disiplin ortamından da da yoksunuz. Sol kanatta dağınıklık, her kafadan bir ses çıkması durumu, tam bir devrimci güçbirliği ortamının kurulmasını engellemektedir. Yalnız, genel olarak sol kanatta değil, özel olarak proleter devrimci saflarda bile tam bir ilke birliği ve dayanışmadan söz etmek aşırı iyimserlik olur.

Şöyle bir durumla karşı karşıyayız: Filipin demokrasiciliği şartlarında bütün milli güçler gibi, proleter devrimci hareketin temsil ettiği güç de, kendi öz siyasî örgütünden yoksundur; ve sahte demokrasiciliğin sınırlarını aşıp daha demokratik bir ortama varmak için gerekli mücadeleyi vermedikçe, bu yoksunluğumuz sürecektir. Elbette ki, bu gerçeği ifade etmek, proletaryanın ancak gerçek demokraside partisini kurabileceği yolunda beyanlara katılmak değildir. Gerçek demokrasiyi proletaryanın örgütlü mücadelesi gerçekleştirecektir. Ama bu mücadeleyi verebilmek için proleter devrimci hareketin saflarında hiç bir çatlağa yer vermeyen ilke birliğini ve dayanışmayı gerçekleştirmek zorundayız.

Proleter devrimci parti olmaksızın, saflarımızda, ilke birliğini ve disiplini gerçekleştirmek. Bu çok zor bir iştir. Ama bu zor işi başarmak görevimizdir. Bu görevi yerine getirmekle göstereceğimiz başarı, Türkiye proletaryasının ve yoksul köylüsünün kendi öz siyasî örgütüyle tarihî gelişmemizi etkileyeceği, gerçekten demokratik ortamın yaratılması sürecinin uzun ya da kısa olacağını tayin edecektir.

Bugüne kadar, bu yolda önemli adımlar atılmıştır. Proleter devrimci hareketin siyasî çizgisi ve stratejisi ana hatlarıyla saptanmış, 27 Mayıstan sonraki dönemde sola açılışı, kurulu sömürü düzeni sürdürmekte çıkarı olan çevrelerin Filipin demokrasiciliğine kanalize etme çabaları yenilmiş ve oportünizm tam bir bozguna uğratılmıştır. Oportünizmin yenilgisini sağlayan sadece ideolojik mücadele değil, proleter devrimcilerin devrimci eylemde başı çekmeleri ve bu eylemi bütün alanlarda yürütmeleri olmuştur. Sosyalizmin biliminin Türkiye gerçeklerine yaratıcı bir kavrayışla uygulanması sonucu varılan proleter devrimci çizgi, her geçen gün daha geniş devrimci çevrelerce benimsenmiş ve hareketimiz bütün engellere rağmen Türkiye politikasında ağırlığı olan, dostun-düşmanın hesaba katmak zorunda bulunduğu bir güç haline gelmiştir.

Proleter devrimci çizgi doğru saptanmasaydı, bu sonuçlar sağlanmazdı ve hareketimiz öteki çakar almaz «solcu» çıkışlardan biri olarak kalırdı.

Nedir proleter devrimci çizgiyi öteki «solcu» çıkışlardan ayırt eden?

Hareketimizin yarım yüzyılı aşan bir tarihi olan sosyalist birikimin mirasçısı ve geleceğinin sürdürücüsü olması. Sosyalist mücadelenin bu yarım yüzyıl içinde edinmiş olduğu tecrübeleri

saptama ve bunları değerlendirme çabasında olmasıdır. Sosyalist hareketin geleneğini, tarihini reddeden bizim dışımızdaki «solcu» çıkışların güçsüzlüğünün sebebini bir ölçüde bunu yapmamalarında aramalıdır.

Hareketimizi ayırt eden ve bu onun üstünlüğünü sağlayan bir başka şey, sosyalizmin ana ilkelerine bağlı oluşumuz ve esen rüzgârlara göre, ya bu ilkelere açılışa meydan okuyarak ya da bunları çevreleyip uygun biçimlere sokmaya çalışarak **ilkelerden taviz yolunu tutmamamız,** tutanlara en sert biçimde karşı çıkmamızdır.

Proleter devrimci hareketimizin üstünlüğünü sağlayan bir üçüncü etken, sosyalizmin bilimine derin saygımız, bu **bilimi yaratıcı bir kavrayışla Türkiye gerçeğine uygulamamız,** saflarımızda ve saflarımız dışındaki hem sağ oportünist hem sol sekter sapmalara karşı (ki bunlar çok defa aynı madalyonun iki yüzünü teşkil eder) mücadele etmemiz olmuştur.

Hareketimizin üstünlüğünü sağlayan dördüncü etken, Türkiye toplumunda ayrı ayrı sınıf ve zümreleri devrim açısından doğru değerlendirmemiz, devrimci sınıflar arasında proletaryanın devrimde hegemonya olanaklarını doğru olarak saptayabilmemiz ve bu konuda bir yandan önümüzdeki çetin görevleri bizden gizleyen iyimser tutumlara karşı çıkarken, öte yandan küçük-burjuva radikalizminin devrimci potansiyelini gözönünde tutarken, aynı aşırı iyimserliği gösterip proleter devrimci harekete karşı olan sonuçlara varanların **teslimiyetçi oportünist tutumları karşısında uyanık davranmamız olmuştur.**

Proleter devrimci hareketin üstünlüğünü sağlayan beşinci etken, bu **hareketin saflarında âdil bir hiyerarşi kurmaya çalışılması,** şehir ve köy emekçilerini sorumlu militanlar olarak saflara katmak için çabu harcanması, ve oportünistçe pazarlıklara kesinlikle yanaşılmaması, eylem içinde proleter devrimcilerin cesur, kararlı, atılgan tutumlarını küçümseme ve yıpratma eğilimi gösteren lafazan aydınların ağır bastığı bir hareket haline düşmemesi için uyanık davranılmış olunmasıdır.

Ve nihayet, proleter devrimci hareketin üstünlüğünü sağlayan bir başka etken de, saflarımızda **arkadaşça eleştiri—özeleştiri ortamını yaratma** yolunda çabalarımızı esirgememiş olmamızdır.

Bunlardır dışımızdaki «solcu» çıkışlara üstünlüğümüzü sağlayan başlıca etkenler. Ve biz, bu devrimci geleneği sürdürmeye, proleter devrimci çizgimizi uygun olarak savunmaya azimliyiz.

PROLETER devrimci çizgimizi genel hatlarıyla doğru olarak saptamış olduğumuzu söyledik.

Demek ki, **meseleyi ayrıntılı olarak koymuş değiliz** henüz. Devrimci çizgimizi bütün ayrıntılarıyla koymak, henüz başarılması gereken önümüzdeki bir görevdir. Ve bu görev, öyle bir - iki kişinin çabası ile başarılamaz. Saflarımızdaki bütün militanlar, eylemleriyle ve yazılarıyla bu görevi yerine getirmekle yükümlüdür.

Türkiye toplumunun bilimsel sosyalizm açısından ayrıntılı olarak incelenmesi, toplumdaki sınıf ve zümrelerin ve onları meydana getiren temelin ayrıntılı tahlili, (ve daha nice meseleler) proleter devrimcilerin üzerine eğilmeleri gereken konulardır. Bu alanda **katkı niteliğinde çalışmalarda bulunmak en büyük hizmettir.**

Biz bu yolda çalışmaları teşvik edeceğiz; ama bu çalışmalar sonucu ileri sürülecek olan fikirleri, ancak «marksit eleştiri süzgecinden geçirdikten» sonra benimseyebiliriz.

İleri sürülen bir fikrin doğru olup olmamasının ölçüsü, devrimci nitelik taşıyıp taşımamasıdır. Proleter devrimci mücadeleye ters düşen her fikir, tahlil, inceleme vb., ilk bakışta pek bilimsel gözükse de özünde bilime aykırıdır. Çünkü Marx'ın dediği gibi **«gerçek, devrimcidir».** Ve bir fikir eğer bizi devrimci sonuçlara vardırmıyorsa, doğru da olamaz.

Siyasî çizgimizin teorik tabanına katkı niteliğindeki çalışmalar, bugüne kadar verilmemiş olan mücadeleye, o **mücadelenin geleceğine güven ve saygıyı kuvvetlendirmelidir.** Bu güven ve saygıyı sarsma amacını güden her çaba, ne kadar parlak laflarla sunulursa sunulsun, özünde kar - devrimcidir ve bozgunculuk sayılmalıdır.

Biz, proleter devrimci çizgimizin teorik tabanını güçlendirme amacını güden çalışmaları teşvik etmeyi görev sayarız. Böyle çalışmaların sağlam bir devrimci eleştiri—özeleştiri ortamı gerektirdiğini biliriz. Teorik çalışmalara eğilim gösteren genç arkadaşların «katkı» diye sundukları şeylerin yetersizliği, gerçek katkıların mümkün olabileceği bir bilimsel yaratma ortamına ne büyük ihtiyacımız olduğunu göstermiştir.

Şu anda aklımıza gelen bu «katkı»lardan birikisi üzerinde, kısaca duralım :

Bir genç arkadaş, bir yazısında, emperyalizm çağında yaşadığımızı ve bu çağda bir ülkeyi tecrit ederek devrimin objektif şartlarının var olup olmadığını araştırmanın proleter devrimci bir tutum olmadığını unutarak «tam» kavramının marksist felsefe ile çelişen bir kavram olduğunu gözden kaçırarak, Türkiye'de proletaryanın «devrimde öncülüğünün objektif ve sübjektif şartlarının tam olarak mevcut bulunmadığını» iddia etmiştir. Bu yazar, yazısında proletarya hakkında bu hükmü verdikten sonra, küçük-burjuvazinin bu bakımdan hiç de daha elverişli olmayan durumuyla bir kıyaslama yapmadan, küçük - burjuva radikalizminin olanaklarını abartan ve proleter devrimci hareketi küçümseyen sonuçlara varmıştır ki, bunu proleter devrimci bir tutum saymak mümkün değildir.

Bu cinsten bir başka «katkı» «milli demokratik devrim» kavramı ile «milli demokratik hareket» kavramına, devrimci güçbirliğindeki sınıf mevzilenmesi bakımından ayrı ayrı anlamlar atfetmek olmuştur. Atılan adımın objektif niteliği gözönünde tutulamayarak, proletarya öncülüğünde atılan bir adım «devrim» sayıcak, aynı adım küçük - burjuva radikalleri öncü durumundayken atılmışsa, adım «hareket» sayılacak!.. Bu yeni terminolojiye neden lüzum duyulduğu üzerinde durulmalıdır; bir inceleme, bizi ilginç sonuçlara götürür:

«Proletarya öncü olmadan devrim olmaz» deniliyor. «Küçük-burjuva radikallerinin öncülüğü ile atılan ileriye doğru adımlar harekettir» deniliyor. O halde, içinde bulunduğumuz aşamada «proletaryanın devrimde öncülüğünün objektif ve sübjektif şartları tam olarak mevcut olmadığına» göre devrim yapmak sözkonusu değildir. Hareketler yapılacaktır. Örneğin Amerikan emperyalizminin vesayetine son verilmesi ve toprak reformu gibi millî demokratik devrimin başlıca iki görevinin yerine getirilmesi hep «hareket» olacaktır. Ve biz devrimde değil, millî demokratik harekette küçük-burjuvazinin öncülüğünü savunmuş olacağız. Ve kimse bizi «devrimde öncülüğü asker-sivil aydın zümreye peşkeş çekiyor» diye suçlayamayacaktır. «Devrim» ile «hareket»in böyle bir ayırımı marksist - leninist literatürde yoktur. Bu ayırımı savunmanın dikkati buna çekildi ve bu ayırımın nereden çıktığı soruldu. Bilmem hangi derginin, bilmem kaçıncı sayısında böyle bir ayırım yapıldığı cevabı alındı. Bu cevap yeni terminolojiyi benimsemek için yeter sebep değildir. Eğer her yeni çıkan yazıya göre terminoloji değiştirirsek, gülünç duruma düşeriz.

Bir üçüncü «katkı» da, kataklizmlerle dolu olan bu dünyada, devrimleri altı aşamaya ayırmak ve bu aşamaların ilk dördünde devrimde öncülüğü küçük-burjuva radikalizmine vermek ve hele devrimci güçbirliğini dostluklardan, desteklemelerden ibaret bir balayı sanmak, tarihin gerçeğini, devrimci güçbirliği şartlarında da sınıflar arası mücadelenin sona vereceği, olsa olsa başka biçimlere bürüneceği gerçeğini unutmak biçiminde tezahür eden ötekiler gibi, hep küçük-burjuva radikalizmine devrimde öncülük konusunda taviz verme niteliğindeki «katkı»dır.

«Katkılar» listesini uzatmayalım. Evet, hakiki katkıların mümkün olabileceği bir bilimsel yaratma ortamına ihtiyacımız gerçekten vardır.

Burada uyarı olarak şunu belirtmekte yetinelim: Aybar-Aren oportünizmi kesin bir yenilgiye uğramıştır ve artık sosyalist hareketi yozlaştırarak Filipin demokrasiciliğine kanalize etmek imkânsızdır. «Sosyalistlik seçimden seçime bizi miting meydanlarında alkışlamak ve oylarınızı bize vermektir. Biz, mecliste % 51 milletvekili çoğunluğunu aldığımız gün, Türkiye'de sosyalizmi kuracağız» diyen adam artık gülünç duruma düşer, ama bu, oportünizm artık yoktur demek değildir. Oportünizm, bir küçük-burjuvalar ülkesi olan Türkiye'de, hele ülkemiz bu niteliğini muhafaza ettiği sürece, varlığını sürdürecektir. Yeni, daha inandırıcı kisvelere bürünecek ve öyle anlaşılıyor ki, yeni oportünizm artık «millî demokratik devrim» temel sloganına sahip çıkacak, kendisini «proleter devrimcisi» diye adlandırarak ortaya atılacak ve fakat, proleter devrimci hareketi yozlaştırarak küçük-burjuva radikalizminin kuyruğuna takmak isteyecektir.

Yeni oportünizmin de sonu, Aybar-Aren oportünizminden farklı olamayacaktır. Ya da bir bakıma farklı olacaktır. Çünkü ikincisinin ömrü birincisinden çok daha kısa olacaktır. Türkiye'de proleter devrimci kadrolar, bir - iki yıl öncesine kıyasla çok daha yüksek bir bilinç düzeyine erişmiş bulunmaktadırlar ve ne kadar şekere bulanırsa bulansın, yeni oportönizme aldanmayacaklardır. Aldanmamaları için, biz payımıza düşeni yapacağız, onları uyaracağız. Nitekim, proleter devrimci çizgiye yukardaki cinsten «katkı»da bulunma hevesine kapılanları burada uyarmaktayız.

Proleter devrimci saflar, hatasını anlayana, özeliştiri yapana (ama içtenlikle özeleştiri yapana) açıktır.

Hepimiz epey tecrübe edindik. Proleter devrimci hareketin ilke birliğini kurmak en önemli meselemizdir. Temel ilkelerimize, en ufak bir yanlış anlamaya ve yanlış yorumlara meydan vermeyecek şekilde açıklık getirmek görevimizdir.

Bu ilkeleri bütün derinliğiyle kavrayarak ve sindirecek teorik düzeye erişmek ve oportünizmi hangi yeni biçime bürünürse bürünsün, ilk kıpırdanışta teşhis etmek ve etkisiz hale getirmek, saflarımızda ilke birliğini gözümüzün bebeği gibi korumak, görevimizdir.

Çünkü saflarımızda ilke birliği şarttır. O olmadan, proleter divrimci hareket dalgaların sürüklediği kılavuzsuz, rotasız gemiye benzer.

FORUM'DAN DERSLER

Bu gün,bir bölünmüşlük ortamında ve birlik sancıları çekerek ileri adımlar atmaya çalışan proleter devrimci hareketimizin, uzun yıllar illegal olarak, en çetin koşullarda ve burjuvazinin en ağır darbelerine karşı marksizm-Leninizm bayrağını elden düşürmeden amansız bir uğraş verdiği herkesce bilinmelidir. Bunu yadsımak, proleter devrimcisiyim diyen kişinin tarihini yadsıması olur. Bu, geçmişi olmayan adam demektir; «gökten zembille indim» diyenin tutumudur.

Bir gün gelecek, uzun yıllar III. Enternasyonel'in yüce bayrağı altında ilerleyen, hareketimizin tarihi yazılacaktır. Bilimsel sosyalizmin ışığı altında tarihimizin değerlendirilmesi elbette, içinde bulunulan anın koşulları değil, hareketimizin o dönemlerde mücadele etmek zorunda kaldığı nesnel koşullar göz önünde tutularak yapılacaktır.

Bugün de, geçmişe bakıp, eldeki sınırlı verilerle onu değerlendirmeye kalkanlar, bunu, günümüz Türkiye'sinin içinde bulunduğu ekonomik-sosyal ve siyasal koşullardan ve bu günkü dünya konjonktüründen hareketle değil, o dönemlerin Türkiye'sinin koşullarını ve o dönem dünya konjoktürünü iyice anlayarak yapmalıdırlar.

Tarihsel çerçeveyi hesaba katmayanlar bazı kurgu filmlerde ve çizgi romanlarda olduğu gibi, bu anın ortamının koşullandırdığı kafalarıyla, tarih makinesine binip geçmişe bir gezi düzenlemek durumundadırlar.

Konuyu tarihsel çerçevesi içinde değerlendirenler ise, bir geçmişleri olduğunun ve geçmişte sağlam ne varsa onu temsil etmenin ne denli güç bir görev olduğunun bilincine varanlardır.

Geçmişte sağlam ne varsa onu temsil edebilmek, günümüz koşullarının gerektirdiği doğru devrimci çizgiyi saptamakla ve ânın emrettiği devrimci eylemleri hakkıyla yerine getirebilmekle olur. Ancak böylelikle proleter devrimci hareket, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi kitleleri kucaklayıp onları devrimci eyleme sokabilir. Günümüzün bölünmüşlük ortamında bunu başarmak gerçekten güçtür.

Uzun yıllar illegalite koşullarında uğraş vermek zorunda kalan proleter devrimci hareketimiz, 1960'larda girilen sınırlı demokratik ortamda, sınırlı legal olanakları kullanarak adım adım ilerledi. Demokratik hak ve özgürlükleri sonuna dek kullanmakta kararlı olan hareket, her adımda anti-demokratik yasaları ve uygulamaları göğüsleyip gerileterek yasal çalışma alanını genişletebildi. Kitlelere ulaşmada ve onları bilinçlendirip, örgütlendirip devrimci eylem alanına sokmada illegalite koşullarına göre çok daha geniş olanaklar taşıyan legalite koşullarında hareketimiz bu dönemde büyük boyutlara ulaştırılmıştır. Anti-Emperyalist ve anti-feodal mücadele, yani bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi adeta bir şahlanış halini almış, başta işçi sınıfı olmak üzere en geniş emekçi sınıfların ekonomik-demokratik mücadelelerini etkileyebilmiştir.

Bu şahlanışın içinden, daha çok öğrenci kesiminden gelmekle birlikte, bilimsel sosyalizmi eylem klavuzu edinmiş, işçi sınıfının davasına kendini adamış kararlı yeni proleter devrimci kadrolar ortaya çıkmıştır. Ne var ki, örgütlenmede bazı hatalar, eksiklikler ve gecikmeler yüzünden 1970 yılının ikinci yarısında bu proleter devrimci kadrolar arasında ayrılıklar belirmiş ve bunu izleyen bölünmelerle proleter devrimci kadroların gruplaşmaları başlamıştır.

Bu gruplaşma eğilimi 12 Mart faşizmi altında da sürmüş ve günümüze değin uzanmıştır.

Tüm bunlar hareketimizin bir gerçeğidir. Bir başka deyişle proleter devrimci hareket bölük-pörçüktür ve sınıf düşmanını alt edebilmek emperyalizmin ve faşizm'in kökünü kazıyabilmek için birliğe gereksinim duymaktadır.

1973 af yasasının bazı anti-demokratik maddeleri Anayasa mahkemesince bozulunca zindanları dolduran ya da yer altında olan proleter devrimcilerinin büyük bir bölümü gün yüzüne çıktı. Türkiye Emekçi Partisinin kuruluş çalışmalarına, yukarıda özetlemeye çalıştığımız gerekçelerin bilincinde olarak girişilmiştir. O halde bu bilinçle kurulmuş yasal bir parti olan TEP'in proleter devrimciliği tekeline alıp kendi dışındakileri tümden tu kaka sayması düşünülemezdi. TEP'in bilimsel sosyalizmi Türkiye koşullarına bağımsız ve yaratıcı bir tutumla uygulama gayretinin bir sonucu olarak izlediği Sosyalizm yolunda Milli Demokratik Devrim çizgisini kitlelere ulaştırma çalışmalarının yanı sıra, proleter devrimci hareketin birliğinin gerçekleştirilmesini belli başlı sorunları içine alması bu bilincin sonucudur. Biz biliyoruz ki, kendi dışında da, sosyalizmin bilmini ülkemiz koşullarına bağımsız ve yaratıcı bir tutumla uygulama gayreti içinde olan başka proleter devrimci çevreler de vardır.

TEP'in birlik bayrağını yükseltmesi diğer proter devrimci çevreleri etkiledi. Hareketin birliği sorunu onların da şiarları arasına girdi.

Öte yandan, her an açık faşizme dönüşmeye eğilimli sınırlı demokratik ortamda yoğunlaşan faşist saldırılar, ve siyasî üstyapıda 1. ve 2. MC'lerle ifadesini bulan emperyalizm ve işbirlikçilerinin faşist cephesi gerçeği de birlik sorununun önemini kavranmasında etkin rol oynadı.

Sözün kısası, bu gün, adına yaraşır bir proleter devrimci partiyi yaratabilmek için birlik sancılarının çekildiği bir dönem yaşıyoruz.

İşte, 13 Kasım 1977 günü düzenlenen «Türkiye Solunun Durumu ve Cephe» konulu Forum bu gerçeklerin ışığı altında değerlendirilmelidir. Hiç değilse TEP Forum'u düzenleyicilerinden biri olarak hareket ederken bu bilinçte olduğu bilinmelidir.

CEPHE SORUNU

1. ve 2. «Milliyetçi Cephe» olgusuyla ifadesini bulan işbirlikçi faşist güçler cephesi ve bunların emekçi halk üzerindeki bir yandan yoğun ekonomik baskılar, öte yandan azgınlaşan faşist saldırıları, anti-faşist güçlerin önüne cepheleşme zorunluluğunu getirip dayadı.

Her yerde olduğu gibi, bizde de, bu sorun, önce sosyalistlerin sorunudur. Proleter devrimci hareket birlik sancıları içindeyken, anti-faşist cephe sorununun çözümü kaçınılmaz acil bir görev olarak gelip karşımıza dikilmiştir.

Tam bu sırada UDC olup bittisiyle karşı karşıya kaldık. Bir fraksiyonun cephe sorununu olup bitiye getirme girişimiydi bu. Amaçlanan gerçek cephe değil birkaç yandaş kuruluşun biraraya gelmesiydi. Bir süre tantanası edildikten sonra CHP karşı çıkınca UDC hikayesi de, bıçakla kesilmiş gibi, bir anda sona erdirildi. Ama cephe sorunu bütün canlılığı ile ayağı Türkiye gerçekleri toprağına basan proleter devrimcilerinin gündemindeydi. Emperyalizme ve onun yaratığı olan faşizme karşı kararlı ve tutarlı bir mücadele için emekçi sınıf ve tabakaları kendi siyasal örgütleri aracılığı ile omuz omuza getirmeyi amaçlayan cephenin gerçekleşmesi, dünyanın her yerinde olduğu gibi güçlü bir proleterya partisinin bu işe ön ayak olması ile mümkündür. TEP formda bu gerçeği belirtti.

Forum'un konusu «Türkiye solunun durumu ve cephe» idi. Amaç çağrılıların Türkiye solunun, özellikle proleter devrimci solun durumu ve bağlı olarak cephenin anlamı ve bu sorunun çözümü konusunda görüşlerini açıklaması, ortak yanların ya da bu konularda görüş birliğine varabilen sosyalist çevrelerin ortaya çıkmasıdır. Bir cephe oldu bittisi yaratmak asla düşünülmemiştir. Bu bakımdan «Böyle forumlarla cephe kurulamaz» diyenler gereksiz laf etmişlerdir. Besbelli ki cephe birtakım sosyalist çevreler arasında değil ayrı sınıf ve tabakalar arasında, o sınıf ve tabakaları gerçekten temsil eden örgütler arasında kurulur. Oysa forum'a hepsi de işçi sınıfının davasını güttüğünü söyleyen kuruluş ve çevreler katılmışlardır. Böyle bir forum, bu koşullarda, en iyi olasılıkla, ancak eylem birliği yapabilecek çevreleri ortaya çıkarır. Nitekim forum bunu yapabilmiştir.

Örneğin, Türkiye Emekçi Partisi ve Kurtuluş Sosyalist Dergi sözcüleri, Türkiye solunun durumu, proleter devrimci hareketin birliği ve güçlü bir proleterya partisinin yaratılmasının önümüzdeki bir görev olduğu, bu işin mücadele içinde eylem birliği yaparak gerçekleşebileceği görüşlerinde birleşmişlerdir. Bu olumlu bir sonuçdur.

Öteyandan, proleter devrimci hareketin

bölünmüşlüğünü kabul etmese ve kendini proleteryanın öz örgütü saysa da, Vatan Partisinin pratikte ortak eylemler konulabilecek bir çevre olduğu Forum'da bir kez daha ortaya çıkmıştır, bu da olumlu bir şeydir.

Ancak kendini işçi sınıfının, temsilcisi, diğer çağrılıları da küçük burjuvazinin çeşitli tabakalarının «sosyalist» temsilcileri sayan ve Forum'un sonunda birkaç «sosyalist» çevrenin biraraya gelmesiyle oluşacak komiteyi «Cephenin ilk çekirdeği» gibi değerlendirmeye kalkan da eleştirilmelidir. Böyle bir «Halk Cephesi» oldu bittisi Forum'a dayatmak bir bakıma UDC olayına benzer. İleri sürülen bu iddiaların gerçeklere ters düştüğü açıktır.

Öte yandan forum'un düzenlenmesinde ve çağrılılar listesinin hazırlanmasında hatalar yapıldığı kabul edilmelidir. Örneğin, böyle durumlarda olumsuz tutumları daha önce birçok kez görülmüş çevreler çağrılırken PDA ile aynı kefeye konmaması gereken ve anti-faşist mücadelede militan tutumları deneylerle saptanmış olan bazı çevrelerin çağrılmaması bir hata idi. Biz her türlü şabloncu tutumdan uzaklaşarak bağımsız ve yaratıcı bir tutum benimseme eğilimine arka çıkmakla yükümlüyüz.

Ayrıca forum şu gerçeği ortaya koyması bakımından da başarılıdır: Proleter devrimci hareketimizin birliği gerçekleşecekse, birliğe varmak için eylem birliğinin ancak bağımsız ve yaratıcı bir tutumla hareket eden çevreler arasında olabileceği ve Cephe sorunun çözümünün bu yolda alınacak mesafeler oranında hareketin siyasal areneya ağırlığını koyabilmesine bağlı olduğu gerçeğinin ortaya çıkması.

Toparlarsak Forum verdiği dersler ve ortaya koyduğu sonuçlarıyla başarılı olmuştur.

YANLIŞ BİR TUTUM

Soru : Genç kuşaktan bazı arkadaşlar proleter devrimci hareketin geçmişini tümü ile reddediyorlar. Bunlar çok çetin koşullarda işçi sınıfının davasına sahip çıkmakla yararlılık gösteren proleten devrimcilerine saygı duyduklarını belirtmekle birlikte hareketin çizgisini genellikle "Kemalizm kuyrukçusu" olarak değerlendiriyorlar. Bu iddia doğru mudur?

Cevap : 12 Mart döneminden önce TİP'in oportünist yönetimi dışında kimse hareketimizin geçmişini reddeden bir tutum içinde değildi. Ancak TİP yöneticileri geçmişle bir bağları olmadığını söylüyorlardı. Bu tutumu onları anti - komünizme kadar sürüklemiştir.

Parlemantarist akım dışında sosyalist hareketin geçmişini reddeden akım 12 Mart yenilgisinden sonra ortaya çıktı. Bunu yenilgi sonucu meydana gelen bir şartlanma olarak değerlendiriyoruz. Bu eğilim geçicidir. Hiçbir proleter devrimci hareket gökten zembille inmemiştir. Her devrimci kendi tarihinde sağlam ne varsa ona sahip çıkmakla, onu sürdürmekle yükümlüdür.

Kim geçmişte sağlam bir şey yoktu diyorsa, o hem geçmişi bilmemektedir, hem de diyalektiği yadsımaktadır. Böyle bir iddia ileri sürenler dolayısıyla Üçüncü Enternasyonalin politikasını da reddetmektedirler. Bir yandan Stalin'e sahip çıkmak öte yandan Şefik Hüsnü'leri, Reşat Fuat'ları reddetmek çelişkiye düşmektir.

Kemalizm kuyrukçuluğu suçlaması kesinlikle yanlıştır. Burada sözü Şefik Hüsnü'ye verelim ve onun daha 1930 yılında yani Kemalist burjuvazinin henüz ipliği tam anlamıyla pazara çıkmadan söylediklerine kulak verelim. 22 Ocak 1930 tarihli "Doğu Milliyetçiliği Emperyalizm Önünde Diz Çöküyor" başlıklı yazısında Şefik Hüsnü şöyle diyor: "Kemalist Türkiye'de iç çelişmelerin keskinleşmesinden ve uluslararası malî gruplarla uzlaşma yoluna girilmesinden sonra, Kemal ve yandaşları bambaşka bir telden çalmaya ve bu kez de her fırsatta, Türklerin kendilerinden daha ileri, büyük uygar Avrupalı halklar topluluğu üyelerinden hiç bir farkları olmadığını ve ancak her şeyleriyle taklit ederek onlara kısa sürede yetişebileceklerini ısrarla söylemeye başladılar. Doğu burjuvazisinin ileri tabakaları gerçi sarsılan kapitalist sistem [illegible] nesnel koşulları sonucunda ve kaynaşan emekçi kitlelerin kendiliğinden ve şiddetli hareketinin etkisiyle emperyalizme karşı mücadele eylemlerine, bütün olarak, ilk başta az çok devrimci bir ruhla önderlik ettiler. Fakat bu uzun sürmedi. Avrupa'da nisbî ve geçici bir istikrarın kurulması (ikinci dönem) sonucunda durum oldukça büyük bir hızla değişti.

Burjuva - demokratik millî kurtuluş devrimlerine örnek sayılabilecek Kemalist Türkiye'nin bağrında ortaya çıkan bazı tipik belirtiler, bu dönemin başlarında, yani 1924 yılından sonra, bizi bazı yorumlar yapmaya götürmüştü. Ancak o sıralarda, bu yorumlarımızın maddî temeli yokmuş gibi görünüyordu.

O sıralarda biz, iktisadî bakımdan geri ülkelerin millî burjuvazilerinin, millî bağımsızlık hareketlerinin birliğini koruyacak ve bu devrimleri sonuna kadar götürecek yetenekte olmadıkları ve kendi sınıflarının yararına belli uzlaşmalar yaparak er geç anti - emperyalist cepheyi terkedecekleri ve emperyalist devletin safına geçecekleri görüşünü savunuyorduk, o zamandan bu yana görüşümüz değişmedi. Orta - Doğudaki millî hareketlerin somut olgularının somut tahliline dayanan bu tezi bazı yazılarımızda savunduk. Çin'deki olaylar, Kemalizmin emperyalizmin bir aleti haline gelme süreci içinde gerici yönde yozlaşması ve çeşitli Doğu ülkelerindeki bir dizi benzer olgu bizim görüşümüzü bütünüyle doğruladığı için, bu meseleyi eskiye göre daha titiz bir şekilde ele alacağız."

Kemalist Türkiye'de proleter devrimcisinin yazgısının işkence odaları ve zindanlar olduğunu bu genç arkadaşlar unutuyorlar. O dönemde proleter devrimcilerinin başlıca sloganı "Kahrolsun Kemalist Burjuvazi" idi. Yukarıya aktarılan Şefik Hüsnü'nün satırlarında görüldüğü gibi 1940'lar, 1930'lar proleter devrimcileri Kemalist burjuvazinin niteliği konusunda asla yanılmamışlardır.

Ancak kurtuluş savaşını izleyen dönemde işçi sınıfının onbeş - yirmi bin kişiden ibaret bulunduğu ve ilkel bir küçük köylü ekonomisinin ülke düzeyinde egemen olduğu Türkiye'de özellikle kırsal alanlarda feodal unsurlar çok etkin durumdaydı. Kemalistlerin karşısında asıl muhalefeti komprador burjuva - feodal mütegallibe ortaklığı oluşturuyordu. Kemalistlerin ayağı kaydığı takdirde sırada bekleyen onlardı. Küçük - burjuva radikal dikta niteliğini taşıyan Kemalist düzen genellikle sağındaki bu güçlerle uğraşmıştı. İstiklâl Mahkemelerinin idam sehpalarına gönderdikleri genellikle sağcılar oldu. Komprador - feodal mütegallibe ortaklığının Kemalistleri alt etmesi sonucu emperyalistler bir kez daha egemenliklerini kuracak ve Türkiye'nin siyasal bağımsızlığına son vereceklerdi. Böylelikle tek sosyalist ülke Sovyetler Birliği çevresinde emperyalistlerce kurulan kuşatma çemberi tamamlanmış olacak idi. Sovyetler Birliği'nin ve dolayısıyla Üçüncü Enternasyonalin Kemalist Türkiye'ye karşı bazı bakımlardan olumlu tutumunun arkasında bu gerçekler yatar. Böyle tarihsel koşullarda Türkiye proleter devrimcilerinin anti - emperyalist mücadelelerinde sağlarındaki küçük burjuva radikalleri bir anti - emperyalist cepheye katılmaya çağırmaları doğaldır. Ancak bu cephe hiçbir zaman gerçekleşmemiştir.

Geçmişi tümüyle reddeden genç arkadaşların durumu "Dünya'nın merkezi oturduğum minderin altındadır" diyen Nasrettin Hoca'nın tutumundan pek farklı değildir. Kendilerini hem ulusal ölçüde uluslararası alanda proleter devrimci hareketin tarihini öğrenmeye ve değerlendirmelerini yaparken olay, akım ve kişileri tarihsel çerçeve içine yerleştirerek diyalektiğin zaman ve mekan unsurunu gözönünde tutmaya çağırırız.

Biz geçmişte sağlam ne varsa ona sahip çıkalım diyoruz. İ. Bilen'lere, Yakup Demir'lere sahip çıkalım diyen yok. Onlar geçmişte sağlıksız, çürük ne varsa onun temsilcisidirler.

CHE'yi ANIYORUZ

de bulundu. Ömrünün son yılını bu işe ayırmıştır. Ve sonunda bundan on yıl önce 8 Ekim 1967'de onun ebedi düşmanı Kuzey Amerikan emperyalizmini eğittiği ve silahlandırdığı Bolivya'lı rangerlerin kurşunlarına kurban gitti. Afrika'daki mücadelelerinden Bolivya'daki savaşlara geçerken son kez Küba'ya uğradı. «Trikontinental'e Mesaj» adlı ünlü manifestosunu bu sıra yazmıştır. Küba'dan ayrılırken Guevara en iyi dostu Fidel Kastro'ya bir mektup yazdı. Bir veda mektubu havasındaydı yazdıkları. Şöyle diyordu: «Eğer başka gökler altında son saatin gelirse son düşüncelerim Küba halkı ve özellikle sen olacaksın.»

Emperyalizmin Guevara'yı iki kez öldürdüğü söylenmiştir: İlk önce onun vücudunu eşit olmayan bir savaşta delik deşik ederek, ve sonra da onu bir çeşit romantik maceracı miti yaparak, Batı dünyasının her cinsten uyumsuz tiplerinin işine yarıyan bir mit. Biz ekliyelim ki onu adice ideolojik iğne darbeleriyle durmadan yeniden öldürme yolunda gayret sarfediyorlar. «Ki bu da onun hâlâ pek canlı olduğunu gösterir». Buna örnek mi: ölümünün onuncu yıldönümü dolayısıyla büyük trajlı sözde ilerici belli bir Batı basının da ona düzülen zehirli övgülerin yanında «başarısızlığının», onun «ütopyacı» planlarının emperyalist boyunduruğu sarsamadığının sergilenmeye çalışılması.

CHE'yi ANIYORUZ

Büyük devrimci CHE Guevara'nın Latin Amerika toprağında ABD emperyalizminin eğittiği ve silahlandırdığı faşistlerce eşit olmayan bir savaşta öldürülmesi olayından buyana on yıl geçti. Guevara'nın ölümünün onuncu yıldönümü dolayısıyla Afrique Asie'nin 147. sayısında yayınlanan Joao Quartim'in yazısının bir özetini sunuyoruz.

Che Guevara'nın yazıları onun yaşamından ve eyleminden ayrılamaz. Daha çok gençken Tıp eğitimini sona erdirince vatanı olan Arjantin'den ayrılıyor ve Latin Amerika'yı bir uçtan bir uca aşıyor. O Latin Amerika ki onun vatanı olacaktır.

O, «İnsanoğlunun baş düşmanı» diye nitelendirdiği Kuzey Amerikan emperyalizmine karşı ilk savaşını 1953'de Guetamala'da veriyor. Bu ülkede Jacobbo Arbenz'in anti-emperyalist hükümeti Unitet Fruit Co. adlı güçlü Amerikan şirketinin ve dolayısıyla Amerikan emperyalizminin Orta Amerika'daki çıkarlarına ters düşen bir sosyal dönüşümler programını uygulamaya hazırlanıyordu. Vaşington kendi emrinde ve kukla Albay Armas'ın kumandasında bir paralı askerler ordusunun harekete geçirdi. Guetamala işgal edildi ve Arbenz iktidardan düşürüldü.

Bu acı deney ancak genç arjantinli hekimin devrimci bilincini biledi. Bir süre sonra o Meksika'da genç bir Kübalı avukatla tanıştı: Fidel Kastro. Kastro onun gibi gençti. Ama ülkesinde şimdiden ün salmıştı. O, bir avuç devrimci ile Küba diktatörü Batista'ya karşı isyan hareketine girişmiş ve Moncada kışlalarına saldırarak büyük kayıplar bahasına zulme karşı isyan bayrağını yükseltmişti. Savaştan sağ çıkan ama düşmanın eline geçerek zindana atılan Kastro mahkeme önünde savunmasını Batistanın çürümüş rejimine karşı bir suçlama kampanyası biçimine sokmuştu. Onun savunması sonunda söylediği «Tarih beni beraat ettirecektir» sözü kısa zamanda tüm Küba halkının kurtuluşu için bir savaş sloganı haline gelmişti.

Che ile karşılaştığı zaman Fidel Kastro Küba'ya çıkartma yapacak olan ve orada gerilla savaşını başlatacak olan çekirdek savaşçılar birliğini hazırlamakta idi. Bu ilk karşılaşmanın öyküsü şöyle: «Bir akşam, Meksika'da Fidel Kastro'yu tanıdım. Uluslararası politika üzerine konuştuk. Şafak söktüğü zaman «Granma» seferine bende katılmıştım.» (Bilindiği gibi Granma Fidel Kastro ve savaş arkadaşlarının 25 Kasım 1956'da Meksika'nın Tukspan limanında bindikleri ve Küba'ya çıkartma yaptıkları geminin adıdır.) Çetin deniz yolculuğu çok zor koşullarda yapılan çıkarma, Batista kuvvetlerinin amansız bombardımanı, sonunda Sierra Baestra dağlarına sığınış, zaferle sonuçlanan ilk savaşlar, ne destan! Köylülerin yığınlar halinde çetecilere katılması, kentte savaşanlarla bağlantının kurulması sonucu belirleyen büyük savaşlar ve sonunda iktidarı alış. Bütün bunlar bir kuşak Latin Amerikan devrimcisinin esin kaynağı olmuştur.

Zaferden sonra Che için Küba'da sosyalist kuruluşun ilk adımlarının atıldığı dönemde çalışmalara katılma günleri başlıyor. O da «Bakan yoldaş» oluyor. Ve önemli görevler alıyor. O bu dönemdeki çalışmalarıyla ilgili olarak örnek siyasî yönetici için şöyle diyor: «Siyasî yönetici tutum ve davranışlarıyla emekçilerin saygısını kazanmalıdır, o devrimin gerçeklerinin ve görevlerinin haklılığını ötekilere örnek olarak kanıtlamalıdır.»

Bu dönem onun belli başlı teorik yazılarını kaleme aldığı dönemdir de.

Bundan sonra onun yaşamını son dönemi geliyor. Bu dönem bir facia ile sonuçlanmıştır ama bu facia onu aynı zamanda bir Arjantinli, Kübalı, ya da Latin Amerikalı kahraman olmaktan çıkarmış çağımızda tüm ezilen halkların emperyalizme karşı vermekte oldukları savaşın bir simgesi olma payesine yükseltmiştir. Guevara'nın Üçüncü Dünya kahramanı, sömürülen ve ezilen ülkelerin halklarının devrimci savaşda kardeşliklerinin canlı sembolüdür. Ve o dünyadaki bütün devrimlerin adamı oldu. Özellikle Afrika devriminin, Latin Amerika devriminin hatta Arap devriminin de o Asya devrimine de yabancı değildi. «İki, üç daha çok Vietnamlar yaratmak» onun slogalı değilmidir.

Bu son dönemde o ilk önce Kongo'daki anti-emperyalist savaşa katıldı. Sonra da Bolivya'da bir gerilla hareketini örgütlendirme girişimin-

(Devamı 15. Sayfada)